

El protagonista d'aquestes pàgines es pot considerar un especialista en urbanisme i planejament, tot i que també ha fet, en menor mesura, edificacions civils. Des del seu despatx situat a la Ciutat Comtal exerceix com a assessor de municipis petits i en aquests moments col·labora amb l'Ajuntament de Castell i Platja d'Aro.

Ens comenta, per començar, en què consisteix la seva especialització: **"Els urbanistes contemplem el terreny des de la perspectiva més genèrica fins al detall més petit. Això significa que treballem des del planejament general fins al totxo; és a dir, comencen decidint quines zones s'han de desenvolupar com a indústria, com a residència, com a equipament, etc., després preparam el sòl per a urbanitzar-lo i, algunes vegades tot i que poques, hem arribat a construir sobre aquest terreny, de manera que tanquem tot el procés en què pot intervenir un arquitecte. Si treballes en un territori que ja està habitat, entrem en joc altres professionals com són els sociòlegs, els botànics... diferents especialistes segons el grau de desenvolupament en què es troba el territori"**. I és que a l'estudi on treballa en José Ignacio Castaño hi ha sociòlegs, a més d'arquitectes, aparelladors i delineaents. Això fa que resulti un despatx atípic i pluridisciplinar i ell ens comenta la seva manera de treballar: **"Desenvolupem una part de la professió que és preparar el suport de l'edificació de la ciutat de cara a construir-hi habitatges, carrers, equipaments... tot tipus de dotacions. Aquesta feina comporta diverses orientacions: des de l'ordenació de la ciutat fins a la cooperació en el desenvolupament del Pla general d'un municipi, és a dir, fer els plans parcials, determinar el que està urbanitzat, continuar la xarxa de carrers que ha quedat incompleta, reordenar la població en edificacions que ja estan consolidades, etc."**.

El planejament és el punt de partida d'un bon creixement: **"El creixement acaba existint perquè hi ha hagut una previsió"**. En el nostre país la voluntat de controlar el creixement va començar a manifestar-se els últims anys del franquisme, quan es van redactar els primers plans generals. Des de la perspectiva actual, **"alguns plans generals de llocs on la demanda ha estat molt forta han acabat sent obsolets perquè el terreny per urbanitzar s'ha exhaurit. Normalment el promotor és reaci a fer grans inversions per preparar sòl, de manera que la part més rendible dels plans generals ja s'ha executat però queden pendents plans parcials de fa vint anys que no s'han desenvolupat perquè no han interessat a ningú. La nostra tasca actual és posar al dia i, en algun cas, reorientar aquests plans parcials perquè en tots aquests anys s'ha produït un canvi en les infraestructures o en la concepció del tipus de turisme que es vol captar -de qualitat i no grans masses. Per tant, més que revisar els plans en si mateixos el que fem és revisar els objectius d'aquests plans i adaptar-los a les noves expectatives"**. Potser caldria corregir alguns aspectes d'aquests plans: **"Jo no parlaria d'errors sinó d'enfocaments basats en les previsions i en les necessitats d'un moment concret i que ara per ara han quedat desfasats. Un aspecte afegit és que amb el temps s'han introduït elements nous en un territori amb els quals abans no es comptava.**

Cal pensar, també, que molts punts de la legislació han variat i això provoca modificacions i revisions del planejament. Ara bé modificar implica tocar interessos personals, la qual cosa suposa un esforç polític molt fort que no tothom està disposat a encarar". Quina posició adopta un polític davant la necessitat d'iniciar un procés de planejament? **"Moltes vegades a l'alcalde li interessa més fer obra que es vegi enfront de planejament, que és més arriscat. El polític que s'adona que planejant el territori l'ordena i així també fa història, és un polític molt atípic ja que, a més, alguns planejaments poden resultar conflictius. Aquesta contradicció té la seva lògica perquè l'home del carrer veu més un gran edifici que un projecte de centenars o milers de metres quadrats que potser mai es durà a terme. El polític sol ser molt pragmàtic"**.

Com a expert en planejament i figures urbanístiques ens pot explicar les eines de què disposa un tècnic per definir els usos d'un sòl: **"Vé-nen delimitats pel planejament general. Quan es redacta un pla general es concreta què es pot fer a cada zona. Si després es detecten contradiccions o nous usos no previstos, es revisa el pla. Les eines, de fet, són molt clares: si es pretén desenvolupar una part del pla general es recorre a l'anomenada unitat d'actuació o reparcel·lació, que consisteix a parlar amb els propietaris, explicar-los els canvis que s'han de fer i comentar-los com el cost es repartirà entre els veïns. Una altra possibilitat és el pla especial, que és una execució molt concreta i elaborada del pla general a nivell de determinar quantes plantes tindran els edificis, com es resoldrà el pas d'una riera o d'un riu, on seran els carrers i les zones verdes..."**. Aquí torna a entrar en joc el sociòleg: **"La seva feina és passejar pel territori, estudiar-ne el tipus de població, etc. La ciutat no és una casa ni un carrer sinó la gent que hi fa vida, per tant ens cal conèixer qui són, com viuen, quines mancances i problemes tenen... necessitem una visió global de la realitat"**.

José Ignacio Castaño ha intervingut en tres plans generals i deu plans parcials aproximadament: **"He treballat en el Pla general de Girona del 85. Es tractava d'estructurar barris que es trobaven deslligats. Recordo que vam fer el parc que hi ha al costat de l'estació. En altres ocasions he col·laborat en la reconstrucció de passeigs marítims com el de Santa Maria de Calonge i el de la Vila Olímpica de Barcelona. També he participat en la redacció del Pla especial que havia de decidir la ubicació de la depuradora de Mataró tot intentant que causés el mínim d'impacte"**. Destaca per la seva curiositat **"una colònia industrial situada al costat del riu Ter amb estructura de poblet, una placeta, les cases dels treballadors... Vaig voler dignificar aquell espai per oferir una millora de la qualitat de vida dels seus habitants..."**.

A tall de conclusió li demanem el seu parer sobre fins a quin punt un tècnic pot o ha de retocar un territori: **"Podem tenir aquest dret o no tenir-lo però crec que sí tenim l'obligació de plantejar alternatives i que cadascú prengui les seves responsabilitats: el tècnic quan conclou què s'ha de fer, el polític quan pren la decisió final i la societat quan dona el seu suport o rebuï a la tasca feta"**.

“Els urbanistes contemplem el terreny des de la perspectiva més genèrica fins al detall més petit. Això significa que treballem des del planejament general fins al totxo”

José Ignacio Castaño - Barcelona (Barcelonès)